

PLÁN PÉČE PRO PŘÍRODNÍ PAMÁTKU BRANICKÉ SKÁLY NA OBDOBÍ 2000 - 2009

Zpracoval ing. Petr Adamec
pro období 1997-2007

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1
18/

1. ADMINISTRATIVNÍ ÚDAJE

Název území: **Branické skály**
Kategorie: přírodní památka

Datum vyhlášení: Vyhl. NVHLM Praha ze dne 29.6.1968

Okres: Praha
Katastrální území: Braník

Parcelní čísla: viz příloha č. I a č. II

Vlastníci, nájemci (uživatelé): převážně MÚHLMP a Školský
úřad Praha 4, část soukromá
úplný seznam vlastníků a nájemců je uložen na ČÚOP, stf. Praha.

Celková výměra: 9,0821 ha
Výměra nelesní části (mimo LHP): 5,4036 ha

2. HLAVNÍ PŘEDMĚT (MOTIV) OCHRANY

Opuštěný lom s geologickým profilem svrchním silurem a spodním devonem. Pomocný opěrný profil k mezinárodnímu stratotypu hranice ludlow- přídolí vyhlášenému v r. 1983, klasické naleziště zkamenělin.

Lokalita teplomilných druhů rostlin na lomové stěně i v oddělené části zvané Skolní vrch.

3. CÍL OCHRANY

Udržení přístupného opěrného profilu a naleziště zkamenělin, ochrana před zarůstáním a narušováním.

Zachování a restituce cenných teplomilných rostlinných společenstev, udržení a popřípadě vytvoření odpovídajících podmínek pro rozvoj populací významných rostlinných druhů (druhy skalních stepí, pionýrská společenstva lomových stěn, druhy teplomilných keřů).

4. CHARAKTERISTIKA CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ ve vztahu k hlavnímu motivu ochrany

ZCHÚ tvoří výrazná a charakteristická lomová stěna, kde jsou zachována důležitá geologická rozhraní a naleziště zkamenělin. Jde o pomocný profil k mezinárodně uznanému stratotypu. Naleziště zkamenělin je klasické a pro některé druhy typické. Naleziště je známé a zpracováváno již od dob J. Barranda. Na školním vrchu miniaturní lůmek - naleziště zkamenělin.

Z hlediska botanického je nejvýznamnější lomová stěna s výskytem pionýrských společenstev lomových stěn - druhy *Sesleria varia*, *Anthericum liliago*, dále zachovalý fragment skalní stepi v části ZCHÚ Školní vrch-Stipa joannis, *Stipa pulcherrima*, *Anthericum liliago*... V druhotně vysazené habřině výskyt *Cephalanthera damasonium*. V podrostu druhotně založeného lesa bohatý výskyt *Cornus mas*.

Území má značný význam jako refugium tepolomilné fauny i flóry v zcela urbanizovaném okolí.

Lesní porosty, většinou druhotně vzniklé náletem, jsou v CHÚ zahrnuty z důvodu arondace.

5. ZÁSADNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI V MINULOSTI

Mohutné skalní bradlo - výrazná krajinná dominanta bylo postupně (nejvíce v 2. pol. 19. stol.) zčásti odtěženo. Kromě vlivu těžby se uplatňovala v území pastva koz. Až do 20. let tohoto stol. území takřka bez stromové vegetace. Ve 20. letech v rámci daňových úlev zalesněno nevhodně borovicí černou, akátem a lépe habrem. Po 2. svět. válce volné plochy spontánně zarostly hustým náletem.

Lom byl postupně obestavěn zástavbou rodinných domků (poslední části v 70. a 60. letech. Počva lomu byla zčásti zastavěna (kostelík, trafostanice) a přeměněna ve veřejnou parkovou úpravu.

Školní vrch - svažité obtížně využitelné území s drobnými skalními výchozy přiléhající ke staré vesnické zástavbě. V minulosti neúspěšné pokusy s pěstováním vinné révy a v dolní partii ovocných stromů. Nyní zarůstající náletovou stromovou vegetací.

6. NEGATIVNÍ VLIVY SOUČASNOSTI A MOŽNÁ RIZIKA DALŠÍHO OHROŽENÍ

Hustá náletová vegetace (některé části ve stadiu rozpadu zahušťává profily a kořeny narušuje lomové stěny. Zastiňování lomových stěn ohrožuje teplomilná skalní společenstva / neudržovaného okolí se do ZCHÚ šíří ruderační druhy. Vzhledem k poloze uprostřed zástavby území trpí silným antropickým tlakem. Černí je vzhledem k reliéfu obzvláště ohrožováno erozí.

Část Školní vrch trpí postupným zastiňováním vzrůstajícím náletovými stromy v okolí a také postupným tlakem ruderačních společenstev okolních obyvatel o rozšíření nepůvodních okrasných dřev

houští nestínilo lomovou stěnu.

Návrh opatření v celém území

Vzhledem k poloze v zástavbě a citlivosti území vůči erozi by bylo vhodné uvážit možnost rozšíření cestní sítě. V souvislosti s rekonstrukcí schodů v severní partii lomu by bylo vhodné postavit úzké schůdky i v jižní partii lomu a pokusit se veškeré pěšiny a stezičky znepřístupnit překážkami. Erozní rýhy by bylo vhodné jednoduchými úpravami opravit a zabránit jejich dalšímu prohlubování.

10. NÁVRHY NA DOPLNĚNÍ OZNAČENÍ A VYMEZENÍ HRANIC NPR

Rezervace bude třeba zřejmě nově zaměřit a ujasnit výmery parcel ležících v ZCHÚ.

Rezervace již není v terénu označena pruhy na stromech, v bezlesé části pruhovým značením na kůlech a úředními tabulemi v dostatečné hustotě. Bylo by vhodné toto značení doplnit a obnovit.

Bylo by možno uvažovat o menší redukci území (např. o zahradu a zastavěnou plochu kostelíka a přilehlé partie).

11. NÁVRHY NA OPATŘENÍ K VĚDECKÉMU A KULTURNĚ VÝCHOVNÉMU VYUŽITÍ

V této maloplošné převážně nelesní rezervaci, se naskýtají určitě možnosti účelového studia vývoje rostlinných společenstev pod vlivem různých typů managementu a užívání pozemku.

Vzhledem k poloze v zástavbě se nabízí možnost osvětového využití. Část Skolní vrch by bylo vhodné chránit před návštěvností. Naopak lom by mohl být opatřen alespoň vysvětlující tabulí ve spodních partiích. Pokud by v rámci ochrany území před erozí došlo k vybudování schůdků v jižní partii území, bylo by možné vybudovat také malou naučnou stezku, která by končila i začínala dole na lomové plošině a obcházela lom (V Praze v současné době žádná funkční a udržovaná stezka není).

zásahu by měla být nejvyšší v severní geologicky nejhodnotnější partii. Bylo by vhodné ponechat cennější domácí spíše keřové druhy - dřín, hlohy, javor babyka, dub a též možno menší množství vzrostlých jedinců jiných druhů (rozhodně však ne druhy silně se šířící náletem jako topol, jasan, mléč, akát...).

Oplocení je v relativně velmi dobrém stavu, bylo by však dobré ho pravidelně udržovat a také jednorázově odstranit odpadky a černé skládky.

3. Náletové porosty v severní části území okolo schodů

Charakteristika ploch

Převážně náletové husté porosty středního věku mezi ploty zástavby a lomovou stěnou. Jde o převážně akátinu s příměsí topolu, mléče, babyky, borovice černé, hlohu, jasanu atd.

Návrh opatření

Bylo by žádoucí razantním zásahem porost prosvětlit (na zakmenění cca 0,5). Ponechat cennější domácí spíše keřové druhy - dřín, hlohy, javor babyka, dub a též možno menší množství vzrostlých jedinců jiných druhů (rozhodně však ne druhy silně se šířící náletem jako topol, jasan, mléč, akát...).

Součástí opatření by měla být rekonstrukce schodů a úprava jejich vyústění.

4. Fragment skalní stepi na lokalitě Školní vrch Komplex

Charakteristika ploch

Celá samostatná část ZCHÚ. Plocha je ve spodní partii zarostlá ovocnými stromy a také náletem stromové vegetace. ve vyšších partiích přechází ve fragment stepní partie s výskytem chráněných druhů. Přes nejcennější partii vede erozní rýha cestičky po spádnici.

Návrh opatření

Obnovit alespoň zčásti oplocení nejcennějších partií. Vyrážet náletové dřeviny v horních partiích, aby nazastiňovaly stepní partii. Vysekat i přiléhající ruderalní bylinný porost a vysuzené nepůvodní a plevelné keře. Stromy ve spodních partiích by mohly zůstat zachovány (tvoří hradbu a skrývají území před přílišnou návštěvností). Okolí stepního porostu by mělo být koseno, aby bylo podpořeno šíření kvylu do okolí.

5. Parkově upravené části a zástavba na počvě lomu

Charakteristika ploch

Parkově upravená plocha na počvě lomu a přiléhající zástavba a úpravy (kostelík ČCE, kurt, banka...)

Návrh opatření

Úprava zahrady kostelíka sboru ČCE Braník, aby náletové

8. POROSTNÍ VYMEZENÍ CHÚ A ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU POROSTŮ

Lesní porosty na lesním půdním fondu patří do LHC Praha. Do rezervace zasahují porosty (porostní skupiny) 33 A 1 a A 2 a plochy bezlesí 124 a 125 o celkové výměře 3,68 ha.

Rozbor současného stavu porostů a návrhy způsobu hospodaření v lesních porostech v rámci rezervace jsou uvedeny ve zpracovaném a schváleném plánu péče (1995) na LPF pro obnovu LHP na LHC Nové Hrady na období 1994 - 2003.

V tomto plánu je navrženo bez zásahu. Z nelesnických opatření by bylo vhodné potlačovat nežádoucí plevelné keře (nehroubí) - bez, kustovnice aj. ve prospěch dřínu.

9. NÁVRHY PRAKTICKÝCH OPATŘENÍ A HOSPODAŘENÍ VE STANOVENÝCH ÚZEMNÍCH JEDNOTKÁCH

1. Skalní stěna včetně okrajů a štol

Charakteristika ploch

Skalní stěna lomu včetně horního okraje a štol. Stěny osidluje teplomilná vegetace (*Sesleria varia* aj.). Je utlačována ruderaly, které se šíří od lomových okrajů, jde zčásti o keřové druhy (růže šípková, trnka, šeřil, čičišník, mléč...).

Návrh opatření

Okraje lomu pravidelně sekat. Jednorázově vysekat a ošetřit arboricidem plevelné keře. Pomocí pracovníků ve výškách odstranit veškerou keřovou a stromovou vegetaci ze stěny lomu. Vyspravit splacení lomu a pravidelně ho udržovat.

Zdi bránící vstup do štol jsou převážně v dobrém stavu. Jedna z nich potřebuje mírně dozdit (s ponecháním vletového otvoru pro netopýry) a dvě vyčistit od odpadků a zcela vyzdit.

2. Náletové porosty na počvě lomu

Charakteristika ploch

Náletové porosty na počvě lomu tvoří neprostupnou hmotu. Jde převážně o spontální nálet nepůvodních plevelných druhů (akát, bor. borovice černá, jasany, mléč, kustovnice, torza topolů...). Půst přistihuje skalní stěnu a utlačuje zbytky společenstev teplomilných trávníků.

Návrh opatření

Bylo by žádoucí provést pravidelný úklid a velkou většinu stromové vegetace odtáhnout. Směřit především směrem torza a také směrem stínící lomovou stěnu a zjednotit územní jednotku. Intenzita

7. VYMEZENÍ ÚZEMNÍCH JEDNOTEK z hlediska potřeb asanačních a regulačních zásahů a jejich přibližná výměra

Vymezené územní jednotky jsou zakresleny v příložené mapě měř. 1 : 5.000.

V zásadě, je možno rozčlenit plochu celé rezervace dle typu stanoviště a potřebných převládajících zásahů do 5 základních územních jednotek:

1. Skalní stěna včetně okrajů a štol

Skalní stěna lomu včetně horního okraje a štol.
celková výměra cca 0,5 ha.

k.ú. Braník pč: 141 č.

2. Náletové porosty na počvě lomu

Náletové porosty na počvě lomu mimo parkově upravené plochy a zástavbu. V současné době odděleny plotem.
celková výměra cca 2,7 ha.

k.ú. Braník pč: 141 č.

3. Náletové porosty v severvní části území okolo schodů

Převážně náletové husté porosty středního věku mezi ploty zástavby a lomovou stěnou. Místní název schodů a okolí "U pražských lomů". Výměra: cca 1,6 ha.

k.ú. Braník pč: 141 č.

4. Fragment skalní stepi na lokalitě Školní vrch Komplex

Celá samostatná část ZCHÚ.
Výměra: cca 1,6 ha.

k.ú. Braník pč: 47, 49č., 782

5. Parkově upravené části a zástavba na počvě lomu

Parkově upravená plocha na počvě lomu a přílehlá zástavba a úpravy (kostelík ČČZ, kurt, buňka...)
výměra je cca 0,5 ha.

k.ú. Braník pč: kpč. 713 č.

Výměry ploch jsou jen orientační odhady.

12. PŘEDPOKLÁDANÉ NÁKLADY

a) Jednorázové

Zaměření	70 000 Kč
Likvidace kompaktních náletů	645 000 Kč
Asanační a zdravotní probírky v kompaktních náletových porostech	440 000 Kč
Likvidace ruderalních plevelů.....	30 000 Kč
Vyčištění území od černých skládek a odpadků (včetně odvozu)	150 000 Kč
Vyčištění lomových stěn od náletů.....	275 000 Kč
Opravy ústí štol.....	150 000 Kč
Opravy a obnovy oplocení.....	170 000 Kč
Opravy a obnovy cestní sítě a schodů, znepřístupnění pěšin.....	445 000 Kč
Údržba značení a vysvětlující tabule	75 000 Kč
event. naučná stezka	315 000 Kč

C e l k e m :	2 855.000 Kč

b) Průběžné (roční)

Pravidelné odstraňování nežádoucích dřevin, náletu a ruderalních druhů	60 000 Kč
Speciální management stepních společenstev.....	30 000 Kč
Opravy a obnovy oplocení.....	10 000 Kč
Opravy cestní sítě a schodů, znepřístupnění zkratk.....	30 000 Kč
Údržba značení a vysvětlující tabule	15 000 Kč
event. údržba naučné stezky	20 000 Kč
Pravidelná likvidace mladých iniciálních náletů a výmladků mimo kosené plochy	30.000 Kč

C e l k e m :	195.000 Kč

13. NAVRŽENÉ ZÁSAHY REALIZUJE:

Plán péče realizují pověřené právnické a fyzické osoby na základě uzavřených hospodářských smluv, případně vlastníci či nájemci pozemků.

14. KONTROLU REALIZACE PLÁNU PROVEDE:

OŽP MHMP

15. ODBORNÉ SLEDOVÁNÍ ZMĚN v souvislosti s provedenými zásahy
zajistí:

OŽP MHMP a AOPK ČR středisko Praha

16. POUŽITÉ PODKLADY

Rezervační kniha PP Branické skály
Inventarizační průzkumy
navržená metodika managementu o ZCHU
Aktuální terénní šetření

17. ZPRACOVAL:

ing. Petr Adamec
Datum: 21. 8. 1996

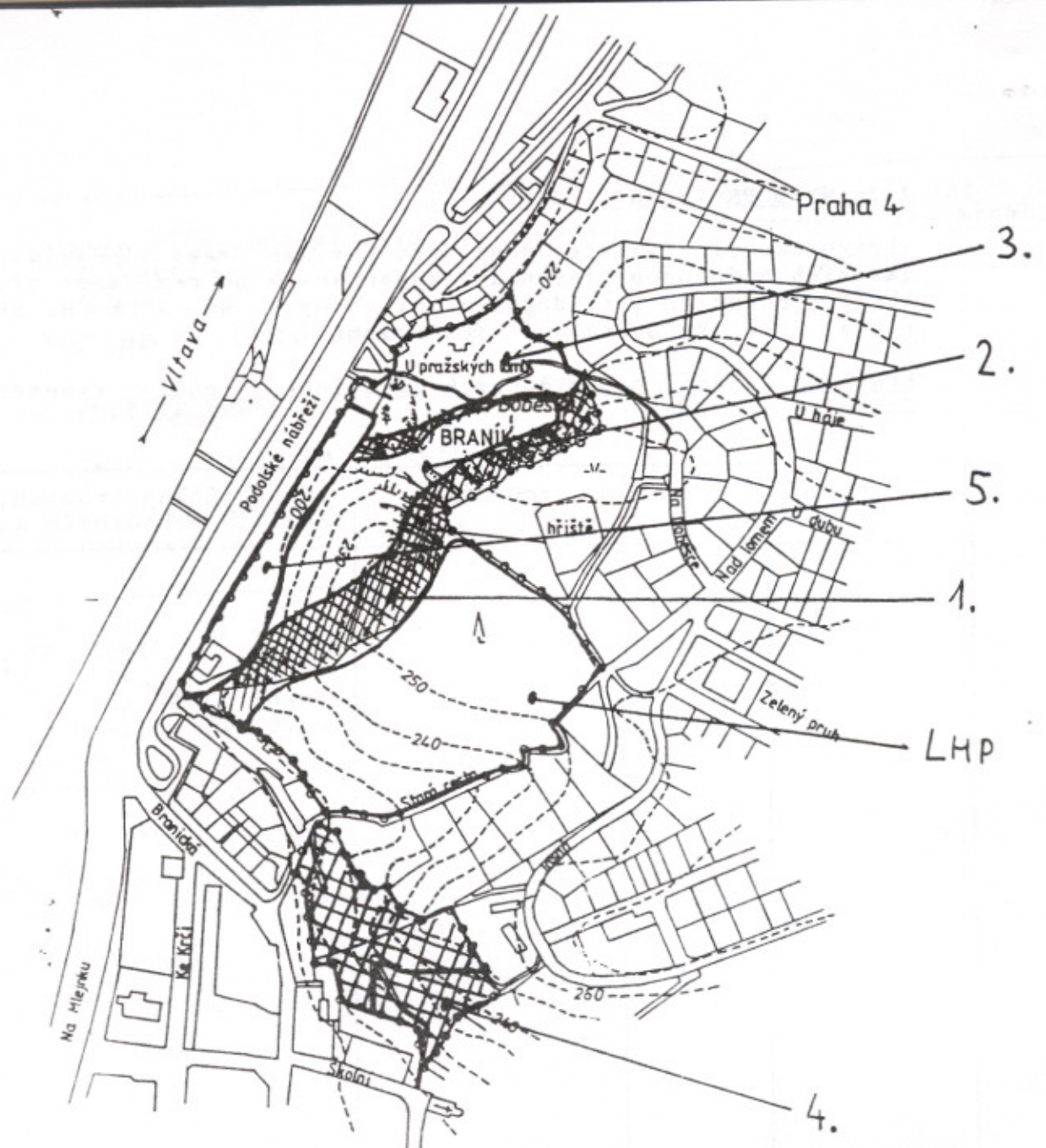
20. ZÁZNAMY O PROVEDENÍ ZÁSAHŮ

(Právníké či fyzické osoby jsou povinny vést o prováděných zásazích podrobnou písemnou dokumentaci a po realizaci zásahu obratem doručit tuto dokumentaci v kopii na AOPK ČR, středisko Praha, Řetězová 3 Praha 1, Staré město).

Průběžné záznamy o prováděných zásazích (podle vymezených územních jednotek)

číslo plochy	datum	provedl	druh zásahu (rozsah, použitá technologie aj.)

PP Branické skály

PRAŽSKÉ STŘEDISKO STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE A OCHRANY PŘÍRODY

Branické skály

Okres: Praha 4

Kat. území: Braník

Měřítko: 1:5 000

List mapy: Praha 7-3,7

Zpracoval:

Datum: